

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

24-25 квітня 2019 рік

Том II

"
"
"
"
"
"
"
"
"
"
"
"
"
"

Полтава

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 24-25 квітня 2019 р. Том II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2019. – 339 с.

© Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ І ЕКОЛОГІЇ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ДОЗ МІКРОДОБРИВА «МІКРО-МІНЕРАЛІС» НА ПОСІВАХ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

*Райда Владислав Васильович,
здобувач вищої освіти СВО «Магістр»
факультету агротехнологій та екології*

Загальновідомо, що в інтенсивному землеробстві врожайність культур залежить від природної родючості ґрунтів і погоди лише на 25%. При цьому добрива забезпечують від 30 до 60% врожаю, якісне насіння – від 5 до 20% і засоби захисту рослин – від 5 до 15%. Такий розподіл впливу на врожайність сформувався завдяки впровадженню нових технологій внесення комплексних добрив, збалансованих за макро- й мікроелементним складом під потреби кожної рослини [3].

Саме тому роль збалансованого живлення у правильно підібраній системі удобрення набуває першочергового значення. Добре організувавши цей компонент технології, можна підвищити здатність культури опиратися негативному впливу як зовнішнього середовища, так і патогенних мікроорганізмів і, як наслідок, – зекономити кошти на захисті [1].

Мікроелементи входять до складу ферментів і вітамінів, що синтезуються рослинами, беруть участь практично у всіх фізіологічних процесах, їх часто називають «елементами життя». Повноцінний розвиток рослин неможливий без мікроелементів, які відіграють таку ж важливу роль в живленні рослин, як і азот, фосфор та калій, але їх необхідна кількість значно менша (звідси й термін «мікроелементи») [2].

Наразі виробництву пропонується значна кількість препаратів як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва, що містять достатню кількість мікроелементів. Саме тому дослідження щодо впливу різних доз комплексного мікродобрива нового покоління «Мікро-Мінераліс» (Буряки) на продуктивність цукрових буряків, особливості формування врожайності цієї культури, є досить важливими і мають значну практичну вагу. Відповідні дослідження проводили на полях товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірми «Маяк»» Котелевського району Полтавської області упродовж 2017-2018 років.

Метою відповідних дослідів було вивчення продуктивності цукрових буряків залежно від позакореневого внесення різних доз мікродобрива «Мікро-Мінераліс», уточненні біологічних особливостей формування врожаю коренеплодів та їх технологічних якостей.

Дослідження з вивчення впливу різних доз мікродобрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки) проводились за такою схемою:

1. Без обробки – контроль.
2. Позакореневе внесення комплексного мікродобрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки) у дозі 1 л/га у фазі змикання листків цукрових буряків у міжряддях.
3. Теж саме, але доза мікродобрива 1,5 л/га.
4. Теж саме, але доза мікродобрива 2 л/га.

Спостереження, аналізи та обліки проводили у відповідності із загальноприйнятими методиками, що розроблені науковцями Інституту біоенергетичних культур та цукрових буряків НААН України (м. Київ).

Результати наших дворічних досліджень щодо впливу різних доз комплексного мінерального добрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки) на продуктивність цукрових буряків показали, що відповідне мікродобриво (залежно від дози внесення) по різному впливає на густоту рослин цукроносною культурою. В середньому за два роки, густота рослин цукрових буряків перед обробкою на ділянках досліду була однаковою і становила від 109,2 до 109,6 тис./га. Вже через 30 днів після обприскування різними дозами мікродобрива було видно його позитивний вплив на культуру: на контролі до цього часу випало 2,6 тис. рослин, а на ділянках із позакореневими підживленнями – всього від 1,4 до 1,6 тис. /га.

Облік густоти насадження, який ми проводили перед збиранням врожаю, також підтвердив позитивну дію комплексного мікродобрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки) на рослини культури. Адже оптимально підібрана композиція мікроелементів, що входять до складу цього мікродобрива, та ще й доступна їх препаративна форма посприяли тому, що рослини буряків стали більш розвинутими і тим самим змогли краще протистояти негативному впливу на них факторів зовнішнього середовища.

Слід зазначити, що позакореневе внесення різних доз «Мікро-Мінераліс» (Буряки) призводило до зростання врожайності коренеплодів цукрових буряків кожного року досліджень. Амонійно-карбонатна форма мікроелементів, що входять до складу цього мікродобрива, в поєднанні із оптимальною кількістю макроелементів азоту і калію, забезпечили, навіть за позакореневого застосування, активізацію ростових процесів у культурних рослинах, що і вилилося у збільшенні продуктивності культури в цілому. Отже, найвищу за два роки врожайність коренеплодів мали на ділянках варіантів, де вносили 1,5 і 2 л/га комплексного мікродобрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки). Саме тут отримали 526 і 530 ц/га цукросировини, що доказово перевищило відповідний показник на контролі, – 456 ц/га. Варіант із дозою мікродобрива 1 л/га показав урожайність коренеплодів, в середньому за два роки, на рівні 496 ц/га.

Позакореневе підживлення цукроносною культурою новою композицією мікроелементів, які знаходяться у доступній для рослин формі, призводить до зростання вмісту цукру у коренеплодах буряків. Варто відмітити, що всі дози мікродобрива позитивно вплинули на цукристість, хоча найвищою за два роки вона виявилася на ділянках саме варіанту 3 – 17,9%. Це на 0,8% перевищило контроль і на 0,1-0,3% інші досліджувані варіанти.

На нашу думку позитивний вплив відповідного мікродобрива на вміст цукру в коренеплодах буряків пояснюється тим, що елементи живлення у вигляді амонійно-карбонатних комплексонів, які входять до складу «Мікро-Мінераліс» (Буряки) і поступають у рослини культури через листову поверхню, досить активно ними засвоюються. У паренхімі листка ці мікроелементи приєднуються до складу молекул різних активних речовин та

ферментів, які і сприяють активізації та посиленню процесу формування вуглеводів і цукру у листках. Звідти відповідні речовини транспортуються до коренеплодів.

Отже, як доводять результати наших дворічних дослідів, саме дози 1,5 і 2 л/га комплексного мікродобрива «Мікро-Мінераліс» (Буряки) виявилися найефективнішими і із ділянок цих варіантів отримали майже однаковий вихід цукру – 93,1 та 93,3 ц/га відповідно, що на 16,8 і 17 ц перевищило контрольний варіант без позакореневого підживлення мікродобривом.

Позакореневе внесення «Мікро-Мінераліс» (Буряки) дозою 1 л/га призвело до одержання найменшого серед досліджуваних варіантів збору цукру – 85,5 ц/га. Очевидно, що ця доза мікродобрива виявилася неефективною для цукрових буряків.

Отже, узагальнюючи результати наших дворічних досліджень, ми дійшли висновку, що позакореневе внесення комплексного мікродобрива нового покоління «Мікро-Мінераліс» (Буряки) призводить до оптимізації мінерального живлення рослин, покращує ферментативну діяльність, поліпшує обмін речовин, сприяє кращому накопиченню цукру в коренеплодах цукрових буряків. Оптимальними виявилися дози 1,5 і 2 л/га препарату. Саме за такої концентрації робочого розчину створюються більш сприятливі умови для розвитку рослин, досить інтенсивного наростання маси коренеплодів та гички, більш ефективно проходить процес цукронакопичення. Все це – фактори, що позитивно спрацьовують на головний показник цієї культури – збір цукру.

Список використаних джерел

1. Заришняк А. С. Позакореневе внесення мікроелементів у формі комплексонатів металів на культурі цукрових буряків / А. С. Заришняк, І. М. Жердецький // Цукрові буряки. – 2007. – №3. – С. 18-20.

2. Микитюк А. М. Мікродобрива на посівах цукрових буряків / А. М. Микитюк // Пропозиція. – 2014. – №2. – С. 62-65.

3. Ременюк Ю.О. Особливості підживлення рослин цукрових буряків макро- та мікроелементами / Ю. О. Ременюк, І. В. Шамів // Хімія. Агронімія. Сервіс. – 2010. – №6. – С. 22-25.